

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 8.4.2009
SEC(2009) 316

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

amely a következő dokumentumot kíséri:

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről
(Átdolgozás)**

A HATÁSVIZSGÁLAT ÖSSZEFOGLALÁSA

{COM(2009) 126 végleges}
{SEC(2009) 315}

A napirendtervezőben/munkaprogramban használt hivatkozás: 2009/ENTR/006. Ez a dokumentum csak a hatásvizsgálat összeállításában részt vevő bizottsági szolgálatokat köti, de nem kötelezi el a Bizottságot későbbi határozatainak végleges formája tekintetében.

A hatásvizsgálati testület 2008. december 17-én tette közzé véleményét a hatásvizsgálat tervezetéről [D(2008)10479]. A testület valamennyi ajánlását figyelembe vették, és a hatásvizsgálati jelentést ennek megfelelően módosították.

1. A PROBLÉMA MEGHATÁROZÁSA

A 2000/35/EK irányelvet a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés érdekében fogadták el. Az irányelv szerint késedelmi kamatot lehet felszámítani, amennyiben a fizetésre nem a szerződés vagy a törvény szerinti határidőn belül kerül sor. Az irányelv megállapítja a törvényes kamatlábat, de megengedi a feleknek, hogy másként állapodjanak meg. A kamat a szerződésben meghatározott fizetési határnap vagy határidő lejáratát követő naptól, vagy amennyiben nem állapodnak meg fizetési határidőben, a számla vagy az azzal egyenértékű fizetési felhívás adós általi kézhezvételét követő 30 nappal válik esedékessé.

Az irányelv ellenére az Unióban továbbra is általános gyakorlatnak számít a késedelmes fizetés a kereskedelmi ügyletekben. Nemcsak a vállalkozások között lebonyolított kereskedelmi ügyletekben fordul elő gyakran: a felmérések szerint az állami szektorban általában hosszabbak a fizetési határidők, mint a magánszektor szerződéseiben meghatározott határidők.

A kereskedelmi ügyletekben bekövetkező fizetési késedelem és számos hitelező ezzel kapcsolatos passzív hozzáállásának okai sokfélék:

- (1) A piac szerkezete: a piacon érvényesülő verseny mértéke, a piaci résztvevők piaci ereje, valamint ezzel összefüggésben az ügyfelekkel ápoltság üzleti kapcsolatok romlásától való félelem mind olyan fontos tényezők, amelyek meghatározzák, hogy a hitelezők elfogadják-e vagy elutasítják-e a késedelmes fizetést, illetve az adósok kéri-e a szállítóval szembeni kötelezettség határidejének meghosszabbítását. A hitelező helyzete egy adott piacon nagymértékben befolyásolja azt, hogy miként viszonyul a késedelmes fizetéshez, és mennyire tart az ügyféllel ápoltság üzleti kapcsolatok romlásától. Az adósok esetében a kereskedelmi ügyletek keretében időben történő fizetés fő indokai gyakran az üzleti vagy szakmai hírnévvel vagy a kölcsönös bizalommal függnek össze a hosszú távú üzleti kapcsolatban.
- (2) A gazdasági ciklus: a késedelmes fizetés további oka a makrogazdasági feltételek megváltozása. A gazdasági visszaesés valószínűvé teszi a fizetési késedelmek számának emelkedését, mivel a cégek elhalasztják a számláik kiegyenlítését. Emellett a vállalatokat hátrányosan érinti, hogy működésükkel kevesebb pénzt tudnak termelni, míg a bankok eközben csökkenthetik a vállalatok rendelkezésére álló hitellehetőségeket. Azonban a gazdasági feltételek javulása is előidézheti a késedelmes fizetések számának növekedését olyan vállalatok esetében, amelyeknek több beruházásra nyílik

lehetőségük, és ennek következtében nagyobb szükségük van további pénzeszközökre.

- (3) **Finanszírozási forrásokhoz való hozzájutás és költségvetési megszorítások:** A rendelkezésre álló hitel, a monetáris politika, a hitelinformációk áramlása és jellege, a cég likviditási helyzete, valamint a bankoktól igénybe vehető pénzügyi erőforrások mind kihathatnak a késedelmes fizetésre, különösen olyan vállalkozások esetében, amelyek számára a bankhitel jelenti a szállítókkal szembeni kötelezettségek alternatíváját. Számos adós vállalkozás és állami hatóság a késedelmes fizetést hatékony és olcsó módszernek tekinti saját üzleti tevékenysége finanszírozására. Az állami hatóságok számára a hitelezőknek történő késedelmes fizetés a költségvetési megszorítások megkerülésének egyszerű, ám jogtalan módja, mellyel a fizetéseket a következő költségvetési időszakra halasztják.
- (4) **A hitelezők és az adósok belső szervezete:** Az adósok (köztük az állami hatóságok) pénzügyi gazdálkodási gyakorlata, a hitelezők hitelkezelési gyakorlata, valamint termékeik és szolgáltatásaik minősége és értékesítés utáni szolgáltatásaik mind fontos tényezők a késedelmes fizetések megelőzésében. A kereskedelmi ügyletek hitelezői – különösen a kkv-k – nem rendelkeznek szükségszerűen megfelelő hitelkezelési rendszerekkel, amelyekkel megelőzhetnék vagy kezelhetnék a késedelmes fizetéseket.
- (5) **Hatékony, eredményes megoldások hiánya:** a 2000/35/EK irányelv ellenére sok vállalkozás – különösen a kkv-k – nem számít fel kamatot, amikor jogosult rá. Egyes hitelezők számára a késedelmes fizetés elleni fellépés költségét nem teszi elég kifizetődővé az elérhető pénzügyi előny. Az adminisztrációs többletterhek költségeit sok esetben nem lehet behajtani. A késedelmesen fizető ügyfelekkel kapcsolatos utánajárás vagy a késedelmi kamat felszámítása olyan adminisztratív költségekkel jár, amelyeket sok vállalkozás inkább elkerül. Továbbá az adós által fizetendő törvényes kamat végleges összegét csak azon a napon lehet kiszámítani, amelyen ténylegesen fizetnek a hitelezőknek, így ez utóbbinak előbb meg kell várnia a fizetés megtörténtét ahhoz, hogy pontosan tudja a felszámítható kamat összegét. Emellett a kamatoknak a tényleges fizetés dátuma előtt történő felszámításával járó költségek a legtöbb esetben meghaladják az elérhető pénzügyi előnyöket. Mindezen okok miatt késedelmes fizetés esetén a negatív következmények kockázata túl alacsony az adósok számára ahhoz, hogy érezhető javulás következzen be a fizetési fegyelem tekintetében. Ez különösen az állami hatóságok esetében elítélendő, mert nekik nem kell ugyanolyan finanszírozási megszorításokkal szembenéznük, mint a vállalkozásoknak. Emellett az irányelv számos kulcsfontosságú rendelkezése homályos vagy a gyakorlatban nehezen megvalósítható. Többféle képpen értelmezhető például az alkalmazandó kamatláb számítása, az „indokolt behajtási költségek” meghatározása, valamint a kamatos kamat számításának lehetősége.

A kereskedelmi ügyletekben bekövetkező késedelmes fizetésnek jelentős hatása van:

- A késedelmes fizetés jelentős költséggel jár a hitelező vállalkozások számára. A késedelmes fizetés általában megterheli a pénzforgalmi helyzetet, növeli a

pénzügyi költségeket, korlátozza a beruházási lehetőségeket, és bizonytalanságot szül számos hitelező vállalkozás, különösen a kkv-k számára, főleg olyankor, amikor a finanszírozási források korlátozott mértékben és drágán állnak rendelkezésre. Ennek eredményeként gyakran veszélybe kerül versenyképességük és fizetőképességük.

- A késedelmesen fizető adós vállalkozások és állami hatóságok ingyen jutnak kereskedelmi hitelhez.
- A fizetési késedelem negatív hatást gyakorol a Közösségen belüli kereskedelemre. A legtöbb tagállamban a vállalkozások úgy vélik, hogy az áruk és szolgáltatások más tagállamban működő vállalkozásoknak és hatóságoknak történő értékesítése esetén nagyobb a késedelmes fizetés kockázata. Egyéb okok mellett a késedelmes fizetés kockázata riasztja el a vállalkozásokat attól, hogy más tagállamokban értékesítsenek termékeket és szolgáltatásokat, mivel ez fokozza a bizonytalanságot, és növeli az üzletvitel költségeit. A közbeszerzési szerződésekben kikötött rendkívül hosszú fizetési határidők és az állami hatóságok késedelmes fizetése is eltántorítja a gazdasági szereplőket attól, hogy közbeszerzési eljárásokban vegyenek részt. Ez gátolja az állami hatóságokat abban, hogy a lehető legjobban használják fel az adófizetők pénzét.

2. CÉLKITÚZÉSEK

Minden közösségi kezdeményezésnek, amely a késedelmes fizetés kérdésének megoldására törekszik, végső soron arra kell irányulnia, hogy:

- mozdítsa elő a **növekedés és foglalkoztatás elősegítését célzó megújult lisszaboni partnerségben**¹ foglalt szélesebb körű, átfogó versenyképességgel kapcsolatos célok elérését;
- jelentősen csökkentse a vállalkozásokat sújtó adminisztratív terheket, javítsa pénzforgalmi helyzetüket, és segítsen abban, hogy minél többen váljanak vállalkozóvá a **kisvállalkozói intézkedéscsomag** (Small Business Act)² elveinek megfelelően;
- segítse elő a **belső piac** zökkenőmentes működését és megvalósítását a határokon átnyúló ügyeleteket érintő korlátok felszámolásával.

A kezdeményezés a jelenlegi gazdasági válság leküzdéséhez is jelentős lökést ad azáltal, hogy hozzájárul az **európai gazdaságélénkítési terv**³ megvalósításához, és támogatja a vállalkozások pénzforgalmi helyzetét annak érdekében, hogy hosszú távon megerősítse az európai vállalkozások versenyképességét.

¹ A Bizottság közleménye: Közös munkával a növekedésért és a munkahelyekért. A lisszaboni stratégia új kezdete - COM(2005) 24.

² A „Gondolkozz előbb kicsiben!” Európai kisvállalkozói intézkedéscsomag: „Small Business Act” című, 2008. június 25-i, a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai gazdasági és Szociális bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett COM(2008)394 végleges bizottsági közlemény szerint a kkv-k finanszírozáshoz jutásának megkönnyítése, továbbá a kereskedelmi tranzakciókhoz kapcsolódó fizetések időben történő teljesülését támogató jogi és üzleti környezet megteremtése azon tíz elv közé tartozik, amelyek mind közösségi, mind tagállami szinten segítik majd a politikák kidolgozását és végrehajtását.

³ COM(2008) 800, 2008.11.26.

Ez konkrétan az alábbi két operatív célkitűzésben testesül meg:

- (1) Olyan intézkedésekkel szembesíteni az adósokat, amelyek eredményesen visszatartják őket a késedelmes fizetéstől; valamint
- (2) Olyan intézkedéseket biztosítani a hitelezők számára, amelyekkel késedelmes fizetés esetén hiánytalanul és hatékonyan tudják jogaikat érvényesíteni.

3. SZAKPOLITIKAI LEHETŐSÉGEK

A kiindulási lehetőségen túl a következő szakpolitikai lehetőségeket vizsgálták:

- 2a. szakpolitikai lehetőség (nem jár jogalkotással): a vállalkozások tájékozottságának növelését célzó tevékenységek szervezése;
- 2b. szakpolitikai lehetőség (nem jár jogalkotással): a kkv-k képviselőit ellátó szervezetek tájékozottságának növelését célzó tevékenységek szervezése;
- 2c. szakpolitikai lehetőség (nem jár jogalkotással): a rossz adósokra vonatkozó adatok közzététele;
- 3a. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a fizetési határidők teljes körű összehangolása;
- 3b. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a „marginális” kamatláb növelése;
- 3c. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): az 5 EUR-s küszöb eltörlése;
- 3d. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a „késedelmi díj” bevezetése;
- 3e. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a „késedelmes fizetésért járó kártérítés” bevezetése;
- 3f. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): az érdekképviseleti szervezetek szerepének megszilárdítása.

A szakpolitikai lehetőségek értékelésének korai szakaszában több lehetőséget elvetettek, például a 2000/35/EK irányelv hatályon kívül helyezését, illetve egy, a kkv-k számára követeléseik alapján költségmentesen finanszírozási források biztosítását célzó európai alap létrehozását.

4. HATÁSELEMZÉS

Meg kell jegyezni, hogy a probléma 1. szakaszban felvázolt okai közül az első három problematikus területen vonatkozásában az Unió csak korlátozottan jogosult fellépni. A nemzeti vagy regionális piacok szerkezetével összefüggő bizonyos problémákkal a tagállamoknak kell foglalkozniuk, míg a konjunktúraciklust illetően a legtöbb gazdaságpolitikai eszköz a tagállamok kezében van, így a probléma valamennyi okára nem lehetséges átfogó megoldás az Unió szintjén.

Emellett az irányelv csupán választható eszköz a gazdasági szereplők számára, amennyiben nem kötelezi őket arra, hogy késedelmi kamatot követeljenek. Az irányelv ezenkívül olyan területre vonatkozik, ahol sok más tényező is befolyásolhatja a fizetési fegyelmet a vállalkozások közötti ügyletekben. A közelmúltban hatályba lépett vagy hamarosan hatályba lépő új közösségi szabályok átalakítják az Unión belül a határokon átnyúló kereskedelmi ügyletekben a fizetési eljárásra és a fizetés érdekében indított bírósági perekre vonatkozó szabályozói környezetet. Az alapforgatókönyvben nehéz számításba venni az összefüggéseket és a továbbgyűrűző hatásokat. Így bármelyik szakpolitikai lehetőség lehetséges gazdasági és társadalmi hatásairól csak tájékoztató jellegű mennyiségi becsléseket lehet készíteni. Ezért az elemzés elsősorban minőségi elemzés. Meg kell jegyezni, hogy egyik szakpolitikai lehetőségnek sincs hatása a környezetre vagy kihatása harmadik országra.

A problémák egyes okai, amelyek tekintetében az Unió nem jogosult arra, hogy eljárjon, mindazonáltal befolyásolják bizonyos szakpolitikai lehetőségek választását. Például a piac szerkezete és a gazdasági szereplő piaci pozíciója nagy mértékben meghatározza, hogy mennyire hajlandó fellépni egy késedelmesen fizető adós ellen, és vállalni azt a kockázatot, hogy ezzel megromlik egy esetleg több ezer euró értékű üzleti kapcsolat. Emiatt – noha a különböző szakpolitikai lehetőségek hatása minőségileg megbecsülhető – nehezen lehet megbízható előrejelzést készíteni a javaslat átfogó gazdasági hatásáról, ennél fogva lehetetlen mennyiségileg felmérni a közvetlen társadalmi hatásokat.

A szakpolitikai lehetőségek eredményességének, hatékonyságának és koherenciájának értékelése a kiindulási lehetőség fényében történik:

A szakpolitikai lehetőségek általános összehasonlítása			
Szakpolitikai lehetőség	Eredményesség	Hatékonyság	Koherencia
2a. szakpolitikai lehetőség (nem jár jogalkotással): A vállalkozások tájékozottságának növelését célzó tevékenységek szervezése	Nem: az adósokra semmilyen, a hitelezőkre minimális hatást gyakorol	Nem: túl sok erőforrást igényel egy nagyon bizonytalan eredmény eléréséhez.	Igen: más területeket is érintő kompromisszumokat nem lehetett azonosítani.
2b. szakpolitikai lehetőség (nem jár jogalkotással): A kkv-k képviselőit ellátó szervezetek tájékozottságának növelését célzó tevékenységek szervezése	Nem: a célokat valószínűleg nem lehet elérni.	Igen: meglehetősen alacsony költséggel jár az Unió költségvetése szempontjából. Egyéb költséggel nem jár.	Igen: más területeket is érintő kompromisszumokat nem lehetett azonosítani.
2c. szakpolitikai lehetőség	Kétséges: lehetséges visszatartó erő a	Nem: nagyon magas adminisztratív	Igen: más területeket is érintő

(nem jár jogalkotással): A rossz adósokra vonatkozó adatok közzététele	hitelezőkre nézve, de a megvalósítása sok gyakorlati hátránnyal jár	költségekkel jár a vállalkozások számára.	kompromisszumokat nem lehetett azonosítani.
3a/1. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a vállalkozások között fennálló fizetési kötelezettségekre vonatkozó fizetési határidők összehangolása	Igen: a szerződéses fizetési határidők lerövidítésével valószínűleg kevesebb fizetési késedelemhez vezet.	Nem: jelentős megfelelési és kiigazítási költségekkel jár.	Nem: csorbul a szerződéskötési szabadság, ha megszűnik a vállalkozások azon lehetősége, hogy az ügyfeleknek kínált fizetési határidőkkel versenyezzenek. Ez pedig nagyobb nyomást gyakorolhat a szerződéses tárgyalások egyéb vonatkozásaira, amelyek során a nagyvállalatok továbbra is jelentős befolyást gyakorolhatnak a beszállító kisvállalatokra
3a/2. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): az állami hatóságok vállalkozásokkal szemben fennálló fizetési kötelezettségére vonatkozó fizetési határidők összehangolása	Igen: a szabályos és átlátható eljárások követésére kötelezett nemzeti hatóságokkal kötött szerződésekben nem szabad érvényesülnie az ügyféllel ápoltt üzleti kapcsolat megromlásától való félelemnek. Ráadásul az állami hatóságok által odaítélt szerződésekben a fizetési határidő általában nem képezi tárgyalás alapját. Rendelkezni kell azonban egy kellően nagy mértékű, késedelmes fizetés esetén alkalmazandó szankcióról.	Igen: a nemzeti hatóságok költségvetésére gyakorolt hatás meglehetősen korlátozott lenne ahhoz képest, hogy mennyivel megnövelné a vállalkozások likviditását, ha az állami hatóságok korábban fizetnének.	Igen: más területeket is érintő kompromisszumokat nem lehetett azonosítani.
3b. szakpolitikái lehetőség (jogalkotással jár): a „marginális” kamatláb növelése	Kétséges: úgy tűnik, hogy az érintettek elégedettek a jelenlegi „marginális” kamatlábbal. A vállalkozásoknak már jelenleg is joguk van magasabb kamatlábat kikötni a szerződésben vagy a kereskedelmi feltételeikben. A jelenlegi szabályok lehetővé teszik, hogy nemzeti jogszabályaikban a tagállamok magasabb	Kétséges: ez a lehetőség megerősítheti a nagyobb vagy erősebb vállalkozások helyzetét, mivel azoknak a vállalatoknak a tárgyalási pozícióját erősíti, amelyek kedvezményt kérnek a korai fizetésért.	Igen: más területeket is érintő kompromisszumokat nem lehetett azonosítani.

	minimális „marginális” kamatlábat irjanak elő.		
3c. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): az 5 EUR-s küszöb eltörlése	Igen , a kis értékű ügyletek esetében, amennyiben egyéb olyan intézkedésekkel társítják őket, amelyek gazdaságossá teszik a kinnlevő összegek beszedését.	Igen , különösen a kkv-k számára. Nem lehetett költségvetési, tranzakciós, illetve megfelelési költségeket azonosítani.	Igen : más területeket is érintő kompromisszumokat nem lehetett azonosítani
3d. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a „késedelmi díj” bevezetése	Igen : lehetővé tenné a vállalkozásoknak, hogy megtéríthessék a fizetés teljesítésének követelésével és a késedelmi kamatok kiterhelésével járó tranzakciós költségeket, hogy a hitelezők pusztán üzleti okokból döntsenek úgy, hogy nem számítanak fel kamatot.	Igen : a költségek (főként tranzakciós költségek) újraelosztásra kerülnek. Költségvetési vagy megfelelési költségek nem merülnek fel.	Igen : más területeket is érintő kompromisszumokat nem lehetett azonosítani.
3e. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a „késedelmes fizetésért járó kártérítés” bevezetése	Igen : a követeléssel arányos nagy visszatartó erő az adósokra nézve, mivel az adós számára felmerülő költségek meghaladnák azt a megtakarítást, amelyet az ingyenes kereskedelmi hitellel egyébként el tudna érni. A hitelezőket is erősen arra ösztönzi, hogy a fizetés teljesítését és kamatokat követeljének.	Igen : a költségek (főként tranzakciós költségek) újraelosztásra kerülnek. Megfelelési költségek nem merülnek fel. A vállalkozásoknak okozott kárra tekintettel a költségvetési kiadások indokoltak és arányosak a szabályoknak történő megfeleléssel.	Igen : más területeket is érintő kompromisszumokat nem lehetett azonosítani.
3f. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): az érdekképviselői szervezetek szerepének kibővítése	Kétséges : nem biztos, hogy ezek a szervezetek elegendő erőforrással rendelkeznek ahhoz, hogy vállalni tudják a lejárt követelések peresítésével járó adminisztratív költségeket és pénzügyi kockázatokat. Érdekellentét miatt is elállhatnak a per indításától, ha például mind a hitelezők, mind az adós tagjai a szervezetnek.	Igen , ha intézkedéseket hoznak a perindítás költségének és a hozzá kapcsolódó pénzügyi kockázatoknak a csökkentésére (3c., 3d. és 3e. lehetőség).	Igen : más területeket is érintő kompromisszumokat nem lehetett azonosítani.

A fenti hatáselemzés azt mutatja, hogy a vállalkozások közötti ügyletek tekintetében a 3a/2., a 3c., a 3d. és a 3e. szakpolitikai lehetőség felel meg a hatékonyság, eredményesség és koherencia kritériumának. A többi szakpolitikai lehetőség legalább egy kritériumnak nem felel meg:

A szakpolitikai lehetőségek rangsorolása

Szakpolitikai lehetőség	Eredményesség	Hatékonyaság	Koherencia
JAVASOLT LEHETŐSÉG			
3a/2. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): az állami hatóságok vállalkozásokkal szemben fennálló fizetési kötelezettségére vonatkozó fizetési határidők összehangolása	Igen	Igen	Igen
3c. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): az 5 EUR-s küszöb eltörlése	Igen	Igen	Igen
3d. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a „késedelmi díj” bevezetése	Igen	Igen	Igen
3e. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a „késedelmes fizetésért járó kártérítés” bevezetése	Igen	Igen	Igen
NEM JAVASOLT LEHETŐSÉGEK			
3b. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a „marginális” kamatláb növelése	Kétséges	Kétséges	Igen
3f. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): az érdekképviselői szervezetek szerepének kibővítése	Kétséges	Igen	Igen
3a/1. szakpolitikai lehetőség (jogalkotással jár): a vállalkozások között fennálló fizetési kötelezettségekre vonatkozó fizetési határidők összehangolása	Igen	Nem	Nem
2a. szakpolitikai lehetőség (nem jár jogalkotással): A vállalkozások tájékozottságának növelését célzó tevékenységek szervezése	Nem	Nem	Igen
2b. szakpolitikai lehetőség (nem jár jogalkotással): A kkv-k képviselőtét ellátó szervezetek tájékozottságának növelését célzó tevékenységek szervezése	Nem	Igen	Igen
2c. szakpolitikai lehetőség (nem jár jogalkotással): A rossz adósokra vonatkozó adatok közzététele	Kétséges	Nem	Igen

Csak a 2c. szakpolitikai lehetőség terhelné meg valószínűleg jelentős költségekkel a vállalkozásokat. Ennek a szakpolitikai lehetőségnek az esetében ezek a költségek a kkv-k tekintetében 25 300 millió EUR-ra, a nagyvállalatok tekintetében 86,1 millió EUR-ra rúgnának.